

JO SÍ QUE ET CREC

APUNTS PER NO REVICTIMITZAR QUAN S'INFORMA
SOBRE AGRESSIONS SEXUALS EN MITJANS DE
COMUNICACIÓ O GABINETS DE PREMSA

Núria Vilà Coma

Treball guanyador de la beca d'investigació en comunicació audiovisual
Montserrat Minobis

Convocada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya i l'Associació de
Dones Periodistes de Catalunya

Queda prohibit reproduir, modificar o suprimir la informació i contingut d'aquest treball.

INTRODUCCIÓ

Qualsevol projecte neix d'un moment decisiu que marca un abans i un després en la ment de la persona o equip que l'impulsa. Si preguntéssim sobre el primer que ve al cap a la ciutadania del nostre país quan parlem de violència sexual, segurament alguns ara es referirien a la llei del 'Només sí és sí', aprovada a l'agost del 2022 al Congrés dels Diputats, pocs dies abans d'escriure aquesta introducció.

Però si els hi ho haguessim preguntat només uns mesos abans, segur que a molts els hagués vingut a la memòria del cas de la violació grupal de cinc homes contra una jove a Pamplona durant els Sanfermines de 2016 i el posterior judici que va causar commoció a tota Espanya. Aquest va ser, precisament, el moment decisiu, el punt de partida que va fer néixer aquest projecte. Posteriorment hem constatat que, en nombrosos casos, ell qüestionament o judici públic dels casos d'agressions sexuals fet en alguns mitjans de comunicació pot ser percebut per la víctima fins i tot pitjor que la mateixa agressió.

En el cas concret de Pamplona, per l'exposició pública i qüestionament a què es va trobar sotmesa la víctima, vam voler entendre si aquell era un cas aïllat o es repetia en altres dels nombrosos judicis que tenen lloc diàriament arreu del país, en silenci, lluny dels focus mediàtics. Per això, fruit d'una feina de més de tres anys, amb l'Associació de periodisme Fora de Quadre i amb la Norma Nebot vam elaborar el documental titulat "Jo sí que et crec".

Ara, aquest estudi agafa l'experiència adquirida en la feina prèvia per proposar una sèrie de recomanacions dirigides a mitjans de comunicació i gabinets de premsa per tal de no revictimitzar quan s'informa sobre agressions sexuals. I és tan important, pensem, perquè la manera com els mitjans de comunicació informin sobre els casos influirà en la percepció que té la societat sobre una realitat tan estesa com és la violència sexual. I d'una realitat sovint tan carregada de mites i estereotips de gènere.

A més, cada cop són més els gabinets de comunicació o les fonts institucionals les que redacten els missatges que s'acaben publicant o emetent als mitjans de comunicació. Un fet que sovint s'atribueix a la falta de temps o recursos dels mitjans. Per tant, en aquest context, és important que els gabinets presentin la informació d'una manera que no no-revictimitzadora.

CONTEXT

L'anàlisi, a més, parteix d'una base que no sempre és ben compresa per la societat, i per això cal que els mitjans de comunicació també hi incideixin: les agressions sexuals es produeixen en la majoria de casos en àmbits propers de la víctima, lluny de l'imaginari col·lectiu que situa les agressions en àmbits lúdics o per part d'agressors desconeguts. Segons la Macroenquesta de Violència contra la Dona de 2019 del Ministeri d'Igualtat, només el 18,8% de les violacions les comet un desconegut. En els casos d'agressions sexuals fora de la parella, en el 22% dels casos són comeses per un familiar, el 49% per un amic o conegut, i la resta per un desconegut, segons dades de la mateixa macroenquesta.

Encara ara, tot i l'accés a la informació que tenim mitjançant internet, encara predominen molts mites i estereotips que situen a les víctimes com a responsables de les agressions sexuals. Encara avui dia, un terç de la població europea creu que el sexe sense consentiment pot estar justificat en "determinades circumstàncies". Per exemple, si la víctima està èbria, porta roba provocativa, no diu clarament 'no', o no oposa resistència física. Ho revela una enquesta de la Comissió Europea de 2016.

Per si no n'hi hagués prou, un altre element revictimitzador es troba en el fet que moltes víctimes no saben on acudir després de patir una agressió sexual. La manca d'informació sobre el procediment idoni i la descoordinació entre els diferents organismes que intervindran en aquesta atenció posterior acabarà sent victimitzant. Això també cal tenir-ho present a l'hora d'elaborar les recomanacions per als mitjans de comunicació.

METODOLOGIA

L'experiència de més de tres anys en l'elaboració del documental "Jo sí que et crec", de 52 minuts, amb entrevistes a víctimes i expertes, així com amb la recollida de dades, seguiment de l'actualitat i història en relació a la temàtica, permeten iniciar aquest estudi amb una feina extensa ja realitzada.

A més de les recomanacions per a mitjans de comunicació i gabinets de premsa que naixeran fruit d'aquest estudi, la part pràctica se centrarà en l'anàlisi de dos casos recents d'agressions sexuals que la majoria de mitjans de comunicació hagin tractat. En els dos, però, s'haurà de parlar de casos on agressor (o agressors) i víctima fossin desconeguts. Tot i que, com hem dit, aquest tipus de casos siguin una minoria, el fet és que la gran majoria de casos d'agressions sexuals que es difonen pels mitjans de comunicació es basen en agressions on víctima i agressor no mantenen un vincle previ.

HIPÒTESIS

Principalment l'estudi parteix de dues hipòtesis: molts mitjans de comunicació o gabinets de premsa encara ara no apliquen un protocol o metodologia estàndard a l'hora d'informar sobre casos d'agressions sexuals, per tal de fer-ho d'una forma no-revictimitzadora. Per tant, cal incidir en la importància que qualsevol redactor/a de cada mitjà o gabinet disposi d'una formació i protocol que marqui com cal presentar la informació, perquè així no quedi a parer de cada redactor/a.

Per altra banda, l'altra hipòtesi se centra en què els estereotips i mites presents a la societat que culpabilitzen a les dones de les agressions, s'acaben reproduint, total o parcialment, als mitjans de comunicació. Això, però, també podria ser a l'inrevés: són els estereotips difosos als mitjans els que fan que la societat els reproduïxi en la seva quotidianitat?

ANÀLISI

Tot seguit s'analitzaran dos casos mediàtics recents. En concret, agafant com a mostra alguns dels principals mitjans de comunicació amb incidència a Catalunya, ja siguin de premsa escrita, ràdio o televisió, es prendran com a referència una sèrie de variables per veure com cada mitjà ha tractat aquella variable concreta. Per exemple, els adjectius que utilitza el mitjà per referir-se a víctima i agressor, el tractament que es fa del cas i dels principals implicats, les fonts que utilitza, en quins detalls es fixa o quins estereotips reproduceix.

Cal tenir present, però, que la naturalesa de cada tipus de mitjà (televisió, ràdio o premsa escrita) fa que tinguin un espai temporal diferent i que, per tant, això també pot influir en la quantitat d'informació que es dona d'un mateix cas en cada mitjà.

Concretament, tractarem l'agressió sexual que va tenir lloc a Igualada i, per altra banda, l'agressió sexual que va passar a Manresa. A continuació, abans de l'anàlisi, presentem breument cada cas:

- Cas Igualada: Una jove de 16 anys va patir una violació quan sortia d'una discoteca a Igualada la nit de Halloween, i fins i tot va haver de ser atesa quirúrgicament.

<https://www.20minutos.es/noticia/4886233/0/la-menor-violada-en-igualada-esta-en-el-quiropano-ni-un-animal-hace-eso/>

- Cas Manresa: Una noia de 17 anys va patir una violació per part d'un grup de quatre joves el juliol del 2019. Van convidar a la noia a casa dels nois amb l'excusa de fer temps abans d'assistir a una festa i, després de la ingesta d'alcohol i drogues, els joves van perpetrar l'agressió grupal.

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20211029/menor-violacion-manada-manresa-puta-basura-12489496>

CAS IGUALADA

	Adjectius	Tractament del cas	Tractament víctima	Tractament agressor	Fonts	Detalls del cas	Estereotips	Enllaç
ARA	brutal, gran violència,			Tenia antecedents per delictes sexuals d'un cas menys greu, nacionalitat agressor,	Mossos d'Esquadra, veïns del presumpte agressor, advocat víctima, conseller d'Interior, consellera d'Igualtat i Feminismes	Si els veïns coneixien o no al presumpte agressor, adreça exacta del domicili de l'agressor		https://www.ara.cat/societat/violencia-masclista/mossos-detenen-home-brutal-violacio-menor-igualada_1_4345509.html
TV3	brutal,	posa chyron amb telèfons d'atenció a la víctima. Acaba amb dada: a Catalunya es denuncien 3 agressions sexuals al dia	menor,	no s'ha fet cap detenció	família víctima, mossos,	segueix ingressada per traumatisme cranioencefàlic, trobada inconscient i amb ferides greus en un descampat		https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/teletic/noticies/investiguen-una-brutal-violacio-a-una-menor-a-igualada/video/6127435/
Catalunya Ràdio		víctima agredida de manera molt	ciutat on resideix la mare de la	home	mare de la víctima, conseller	múltiples detalls de la vida de la	molts detalls de la víctima; cap de l'agressor	https://www.ccma.cat/catràdio/el-mati-de-

		violenta,	víctima, la menor és "una persona molt estudiosa", segons la mare, i seguirà els estudis de 2n de batxillerat a un institut de masquefa, "ferides psíquiques no marxaran mai", fa només pocs dies li han pogut treure la bossa de colotomia que portava lligada als intestins per l'exterior i això, reconeix, l'"ajudarà a portar una vida més normal".		Interior, alcalde Igualada	víctima, cap de l'agressor. notícia no posa el focus en la violència masclista		catalunya-radio/la-mare-de-la-victima-de-la-violacio-a-igualada-per-fi-es-fa-justicia-divina-i-policia/noticia/3159328/
--	--	-----------	--	--	----------------------------	--	--	---

El Periódico	brutal violació,	etiquetes: violación de la manada de Pamplona, o la de Manresa o Molins de Rei	gravetat de les ferides que va patir, menyspreu de l'agressor en abandonar-la inconscient en un descampat,		mare de la víctima, en declaracions a Catalunya Ràdio, UCAS (unitat agressions sexuals mossos d'esquadra)	adreça domicili del sospitós. Molts més detalls de la víctima que de l'agressor: La víctima es una adolescente que entonces tenía 16 años y que estudia Bachillerato. La madrugada del 31 de octubre al 1 de noviembre, salió de fiesta con unas amigas y acabó en la discoteca Epic,		https://www.elperiodico.com/es/sucesos/20220422/detenido-hombre-brutal-menor-igualada-agresion-sexual-violacion-mossos-13544494
La Vanguardia	brutal, complexa investigació, agressió atroç i	centrat en la reconstrucció dels fets, en el	recorregut aquella nit de la	arrelat a Igualada i amb	conseller Interior,		jove arrelat,	https://www.lavanguardia.com/sucesos/20220421/82

	salvatge,	desplaçament de la víctima, i no en l'agressor	víctima, procés posterior de la víctima (intervencions mèdiques), accions posteriors de la mare buscant justícia	antecedents de delictes sexuals, nacionalitat boliviana,				11418/joven-igualada-violada-investigacion-cronologia.html
RAC1	violència extrema, brutal violació, acte covard i pervers	es donen detalls sobre l'estat de la víctima en el moment que se la va trobar. relat de la nit de la víctima	detalls sobre la nit de la víctima	hipòtesi és que hi pogués haver més d'un agressor	Mossos, patronal de l'oci nocturn Fecasarm,	detalls: "va trobar la noia inconscient i despallada en un descampat. Estava tan greu que va pensar que era morta".		https://www.rac1.cat/societat/20211103/4102791134239/mossos-agressio-sexual-violacio-menor-igualada.html
La Directa								https://directa.cat/informar-no-pot-implicar-vulnerar-les-agredides/
El País	brutal violació,	titular posa el focus en la víctima, quan la notícia rellevant està a l'entradeta	declara acompanyada de psicòlegs, "La menor ha perdido la audición	escolta impertèrrit la declaració de la víctima, sense mostrar arrepeniment, nom de	declaració exnòvia de l'agressor, advocat víctima, policia, transportis	multitud de detalls innecessaris: "El hombre (transportista) aseguró que halló a		https://elpais.com/espana/catalunya/2022-05-31/la-victima-de-la-violacion-de-igualada-mi-ultimo-recuerdo-

			de un oído y ha contado que solo cuando fue detenido Brian Raimundo C., cinco meses después de la violación, pudo empezar a salir a la calle con cierta tranquilidad”	l'agressor	ta que va trobar a la víctima	la joven a las 7.20 de la mañana, en el polígono industrial de Les Comes. Estaba tirada en el suelo, como si fuese “un maniquí”, malherida, desnuda de cintura hacia abajo, en posición fetal, y temblando sobre el hormigón. Era la mañana ya del 1 de noviembre. La tapó con su chaqueta, le dijo que enseguida llegaba la ambulancia, mientras ella repetía “no, no, no”.		es-salir-de-la-discoteca.html
--	--	--	---	------------	-------------------------------	--	--	---

Eldiario.es	brutal violació i pallissa	Es donen detalls escabrosos sobre l'estat com es va trobar a la víctima.	es recullen declaracions d'un familiar sobre la situació posterior de la víctima (si recorda o no recorda, que ha parlat amb les seves amigues...)	no es fa referència a l'agressor	entrevista a un familiar, fonts policials,	<p>“La chica fue encontrada desnuda por un camionero a primera hora de este lunes y sufre una fractura en el cráneo y desgarros en la vagina y en el ano”.</p> <p>Un camionero encontró a la chica desnuda e inconsciente (...) la víctima, que despertó aturdida y confusa. “No sé si no recuerda lo que pasó o no lo quiere hablar, me dijo que le dolía el ojo. Parece que le ha</p>		https://www.eldiario.es/catalunya/mossos-investigacion-agresion-sexual-menor-16-anos-igualada_1_8453295.html
-------------	----------------------------	--	--	----------------------------------	--	---	--	---

						contado a las amigas que salió con un chico, así que tal vez esté empezando a recordar”, relata el familiar entrevistado.		
Público	desnuda, inconsciente, brutal,	És l'únic article que parla de violència estructural contra les dones i situa les xifres globals, nombre de denúncies, dades macroenquest a violència contra la dona, recull altres casos recents o similars,..	localitzada inconscient i despullada, traumatisme cranioencefàlic,	no hi ha referències a l'agressor	mossos d'esquadra, Eix diari, Europa Press,	en quin estat es va trobar a la víctima, intervencions que se li van practicar a l'hospital,		https://www.pubblico.es/sociedad/mossos-investigacion-violacion-menor-16-anos-igualada-barcelona-2.html

CAS MANRESA

	Adjectius	Tractament del cas	Tractament víctima	Tractament agressor	Fonts	Detalls del cas	Estereotips	Enllaç
ARA	víctima	S'ha limitat a parlar dels fets, i al final ho contextualitza amb l'altre cas recent a la ciutat	donen veu al col·lectiu feminista que li dona suport	Se'n donen pocs detalls. "Els quatre detinguts, cinc joves d'entre 18 i 25 anys".	ACN, primer tinent alcalde Manresa, Comitè de Vaga Feminista de la ciutat, Mossos d'Esquadra	Tercer pis del número 17 del carrer Aiguader,	pis ocupat, ambient de festa,	https://www.ara.cat/societat/quatre-detinguts-presumpta-violacio-manresa_1_2661783.html
TV3	víctima	Se centren el rebuig d'una manifestació en contra de l'agressió i de la degradació del barri on ha succeït	pocs detalls	pocs detalls	Descripció compareixença als jutjats Manresa	"S'ha sabut que la noia va trucar al telèfon d'emergències 112 per alertar de l'agressió sexual que havia patit", "El presumptes agressors han entrat al jutjat per la		https://www.ccma.cat/324/la-menor-violada-a-manresa-va-alertar-al-112-despres-de-lagressio-sexual/noticia/2935739/

						porta del darrere a les 10 del matí i en cap moment s'han vist amb la víctima. Poc abans i, en una furgoneta no logotipada, havia arribat la menor d'incògnit per preservar la seva identitat".		
Catalunya Ràdio								(no he trobat cap notícia que faci referència a aquest cas)
El Periódico	muchacha, procesado, chica,	Molts detalls del judici, alguns innecessaris: "Entraba uno, salía otro. No había más de una persona en la	Se centra en com ha estat la vida de la víctima després de l'agressió: tiene "pensamient os suicidas y	Poques descripcions dels agressors: "previamente puestos de acuerdo y con la satisfacción de satisfacer	Declaració víctima al judici	Es dona tota la versió de la víctima, i el mitjà reproduceix tots els detalls	Centren tota la notícia amb la versió de vulnerabilitat i desprotecció de la víctima.	https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20211029/menor-violacion-manada-manresa-puta-basura-12489496

		<p>habitación". La voz de la muchacha inundó la sala de la Audiencia de Barcelona en la que este viernes comenzó el juicio contra cuatro jóvenes acusados de violarla en un piso de Manresa. La muchacha recordó que tuvo "mucho miedo" de morir y que, desde entonces, sufre ataques de pánico, no puede ir sola por la calle, ni tampoco ha podido retomar sus estudios. "Mi vida ha sido una puta basura",</p>	<p>de hacerse daño constantemente". "He engordado 40 kilos en año y medio por la ansiedad de estar en mi habitación sin poder salir. No tengo contacto con mis amistades por la depresión y el malestar. Tengo muchísimos ataques de pánico (...), tengo fobia a los hombres y no quiero que me toquen, incluso con mis familiares. Siento que</p>	<p>sus deseos sexuales", ofrecieron a la muchacha alcohol y drogas.</p> <p>"En un colchón en el suelo, la tumbó y desnudo. Cada uno de los cuatro sospechosos fue entrando sucesivamente, dejando la puerta cerrada, impidiendo que la chica pudiera salir".</p>				
--	--	---	--	--	--	--	--	--

		aseguró.	no puedo ir sola por la calle, duermo en estado de alerta. He intentado seguir con las clases, pero no he podido", insistió.					
La Vanguardia	jove, adolescent,	Destaca que el relat de la víctima fos "coherent i veraç", segons els Mossos d'Esquadra	Dóna detalls sobre l'actuació de la víctima just després de l'agressió: "No havien passat ni quinze minuts quan la víctima va tornar a trucar al 112. Aquest cop des d'un altre mòbil i assegurant que -havia aconseguit escapar del	En diu el seu nom, l'edat que tenien, si tenien permís de residència a Espanya o no...	Fonts al corrent de la investigació (sense especificar -les), Mossos d'Esquadra.	Detalls innecessaris sobre l'agressió: "A l'habitació on va tenir lloc l'atac sexual els Mossos van trobar part de la roba interior de la jove i una màscara per les pestanyes".	Dóna la imatge d'una víctima indefensa, reforça l'estereotip que sigui la víctima qui hagi de demostrar la veracitat dels fets.	https://www.lavanguardia.com/edicion-impresa/20190716/463502772087/la-victima-de-manresa-va-oferir-un-relat-verac-de-la-violacio.html

			pis. Va insistir que havia estat violada per diferents homes i va explicar que era al costat de les piscines municipals amb un individu que li havia deixat el telèfon”.					
RAC1	víctima, noia,	Titular sensacionalista i posa el focus en el patiment de la víctima: “La noia violada en grup a Manresa relata com s’ha enfonsat la seva vida: “Tinc atacs de pànic i ansietat”.	Es destaca dins el text enfocaments que fan recaure en la víctima la seva resistència davant l’agressió sexual: “La víctima explica que s’hi va resistir”.	Es fa referència en poques parts als acusats: “Els quatre acusats (...) La noia va ser violada per quatre nois en un pis el juliol del 2019”.	Relat víctima al judici i advocats de la defensa.	Destaca, a més de centrar-se en el patiment posterior de la víctima, les aportacions de la defensa en el judici, sense rebatre el discurs revictimitzador.	En el primer paràgraf ja diu: “Es tracta del cas conegut com a segona manada de Manresa”, reforçant l’estereotip d’etiquetar amb marques i tendències en les agressions sexuals.	https://www.rac1.cat/societat/2021/1029/4102707371150/noia-violacio-manresa-relata-por-morir-judici.html
La Directa								(no he trobat cap

								notícia que faci referència a aquest cas)
El País	joven, víctima,	Se centra en la descripció dels fets, en la precarietat del barri...	Descriu que la víctima va ser traslladada a l'hospital, com va conèixer als agressors,...	Parla sobre la conflictivitat del barri, tràfic de drogues, però no centrat en violència masclista	Víctima, veïns del barri, Ajuntament de Manresa	Descripció de la nit de l'agressió.	Dóna veu als veïns del barri per parlar de la precarietat de la zona en comptes de centrar-se en la violència masclista.	https://elpais.com/sociedad/2019/07/14/actualidad/1563091802_792358.html?event_log=oklogin
Eldiario.es	joven, arrestados,	Posa en context les agressions grupals i dóna veu a l'assemblea feminista de Manresa.	Dóna veu a la versió de la víctima.	Parla sobre ells des de la perspectiva de la jutgessa, i no reproduïx les paraules dels presumptes agressors.	Jutgessa, declaració víctima, assemblea feminista Manresa.	Detalls de la nit de l'agressió,...	Parla de la falta d'arrelament dels presumptes agressors, i que han precisat traductor per declarar.	https://www.eldiario.es/catalunya/sociedad/juez-manresa-violacion_1_1436338.html
Público	muchacha, hombres, chica, origen magrebí,	Se centra en les seqüeles i trauma de la víctima, exposats durant el judici	Parla sobretot de la seva depressió i de com l'ha afectat l'agressió sexual. "Mi vida después de eso ha cambiado	Dóna poc detalls dels acusats, comparat amb la víctima: "La Fiscalía pide un total de 55 años de prisión para los acusados, de origen magrebí; para	Declaració víctima al judici, advocat víctima, advocades de la defensa	Es donen múltiples detalls sobre les conseqüències psicològiques que ha tingut l'agressió sexual en la víctima, però	Es reproduïxen les preguntes de les advocades de la defensa: "Usted estaba inmóvil y desnuda en la cama, ¿qué hacía?", le ha preguntado una letrada de la defensa, que ha	https://www.publico.es/politica/victima-manada-manresa-relata-calvario.html

			<p>mucho. He engordado 40 kilos, en año y medio, por la ansiedad que tengo y estar en mi habitación sin poder salir".</p>	<p>tres de ellos por agresión sexual y violación y para un cuarto por violación en grado de tentativa".</p>		<p>en canvi s'enfoca poc en els agressors.</p>	<p>sumado otras preguntas del mismo tipo: "¿Forcejeó en algún momento?" "¿Hubo arañazos, en qué consistió el forcejeo?" "¿Intentó cerrar las piernas o estuvo inmóvil?" Otra letrada le ha preguntado: "Usted ha manifestado que se oponía chillando, ¿qué chillaba?", a lo que la víctima ha contestado: "Pues chillidos de dolor". La abogada entonces ha espetado: "¿Porque la hacían daño?".</p>	
--	--	--	---	---	--	--	---	--

RECOMANACIONS PER EVITAR REVICTIMITZAR CAIENT EN MITES I ESTEREOTIPS QUAN S'INFORMA SOBRE AGRESSIONS SEXUALS

-Desmentir el mite de les denúncies falses, amb dades

-No incidir en les circumstàncies concretes de l'agressió com l'hora en què va passar l'agressió o la roba que portava la víctima

-No qüestionar si va denunciar o no l'agressió sexual

-No presentar els agressors amb etiquetes com 'violador del estilete', 'la manada', etc.: no crear etiquetes ni entendre-ho com a casos aïllats, sinó situar la violència sexual en una violència estructural

-No donar detalls escabrosos sobre l'estat en què les autoritats o un testimoni van trobar a la víctima

-Vigilar quan es pren com a font principal un familiar de la víctima: ella podria no haver donat permís perquè aquest familiar parli en nom seu

-Abans de publicar, qüestionar-nos com una supervivent d'agressió sexual percebrà la nostra feina: es donen detalls irrellevants del cas? Quin serà l'impacte emocional que tindrà en la supervivent

-No fer recaure tot el pes o enfocament de la notícia en la víctima: situar a l'agressor com el responsable. La violència sexual no és solament un succés: té causes que es repeteixen i punts en comú amb la resta d'agressors i casos

-No posar el focus en si l'agressor estava o no integrat a la societat: agressor per ser qualsevol, independentment de la nacionalitat

-No donar el relat de l'agressor o de la seva parella en el judici sense qüestionar-lo: cal posar-lo en context i no donar-lo simplement com a vàlid

-Quan escrivim sobre un cas de violència sexual, situar el cas en el context de la violència masclista, en la resta de casos que hi ha hagut darrerament, o des que n'existeixi un

recompte, i facilitar el contacte dels serveis especialitzats on es pot adreçar una víctima en cas de trobar-se en una situació de violència sexual

-En les imatges que acompanyen als articles, o en els vídeos, no mostrar només la imatge de noies indefenses, o silueta fosca, o una imatge d'arxiu dels mossos d'esquadra: cal posar el focus en l'agressor o agressors

CONCLUSIONS

Havent analitzat el tractament fet als mitjans de comunicació dels casos d'agressions sexuals que van tenir lloc a Igualada i a Manresa, trobem que molts mitjans progressistes, possiblement sense ser-ne conscients, efectuen una revictimització a l'hora d'informar sobre violència sexual. Principalment, això es dona quan inclouen detalls innecessaris -de vegades fins i tot escabrosos- de la violència patida per la víctima, i centrant el relat en el seu patiment, tant durant l'agressió sexual com en els dies, mesos o anys posteriors. Exemples d'aquests casos, per exemple, queden palesos a l'anàlisi del cas d'Igualada, en l'apartat de 'Detalls del cas' dels mitjans eldiario.es i El País. O en el cas de Manresa, en mitjans com RAC1 o Público.

La majoria dels mitjans pràcticament no fan referència a la violència estructural contra les dones, una realitat que ajudaria a les víctimes a entendre que allò que els ha passat no els ha passat només a elles i, per tant, les treuria de l'àmbit de responsabilitat on sovint es veuen empeses, tant socialment com des dels mitjans de comunicació. Per contra, molts mitjans només situen cada cas com un fet separat, aïllat. Com un succés. O, anant més enllà, fins i tot en molts casos centren els articles en la responsabilitat o credibilitat de la víctima. No obstant, un exemple de bona pràctica el trobem en el tractament del cas d'Igualada per part de Público, on s'aporten dades completes. O bé TV3 quan inclou un chyron amb els telèfons d'atenció a les víctimes de violència masclista.

En la majoria de notícies, les fonts d'informació utilitzades i que serveixen com a base dels articles són fonts judicials i/o policials i, en els pitjors exemples, fins i tot donen veu als advocats i advocades de la defensa, contrarrestant el discurs només amb el relat de la víctima durant el judici. Potser caldria no limitar les informacions només a aquests aspectes i complementar-ho amb peces amb més context per part d'expertes en violència masclista, per part de donar la dimensió més àmplia del problema i comprendre així que no es tracta només de casos aïllats, sinó que permetria començar a posar-ho en context com a fets que passen sovint a la societat, tant si es denuncien com si no.

Els mitjans de comunicació, per tant, no sempre situen a l'agressor al centre de les notícies, sinó que sovint hi situen a la víctima. Caldria, en més casos, qüestionar i posar èmfasi en l'agressor, en comptes de fer recaure el pes i enfocament de la informació en les víctimes. Això també serviria per treure-les de l'àmbit de responsabilitat on, com dèiem, massa sovint es veuen empeses.